

Obsah

Cesty k datům pro sociálněvědní výzkum

Jindřich Krejčí a Yana Leontiyeva

12

ČÁST PRVNÍ

MANAGEMENT DAT VE VÝZKUMNÉM PROJEKTU A ARCHIVACE DAT 21

Kapitola 1. Koncepce správy dat a výzkumný projekt

Jindřich Krejčí

23

1.1 Management digitálních dat

23

1.2 Politika otevřeného přístupu

25

1.3 Cyklus života dat

27

1.4 Data a koncepce výzkumu

30

1.5 Koncepce managementu dat

39

Kapitola 2. Založení a správa datového souboru v průběhu výzkumného projektu

Jindřich Krejčí

41

2.1 Struktura databáze

42

2.2 Operace s daty

55

2.3 Dokumentace dat

60

2.4 Zajištění autenticity a uchovávání dat

62

2.5 Uložení dat do archivu

66

Kapitola 3. Standardy dokumentace a archivace dat

Jindřich Krejčí a Martin Vávra

68

3.1 Standard popisu dat DDI, vývoj, výhody a nedostatky

70

3.2 Vývoj standardů uchovávání a poskytování dat

74

3.3 Cesta k profesionalizaci datových služeb

80

Kapitola 4. Sociálněvědní datové archivy: jejich úloha, služby a nástroje	
<i>Martin Vávra a Tomáš Čížek</i>	82
4.1 Datové archivy – význam a stručná historie	82
4.2 Funkce archivů	84
4.3 Přístup k datům a systém Nesstar	88
4.4 Shrnutí	94
Kapitola 5. Standardizace proměnných v sociálněvědním výzkumu	
<i>Martin Vávra a Yana Leontiyeva</i>	96
5.1 Principy a techniky standardizace proměnných	98
5.2 Demografické proměnné	102
5.3 Socioekonomické proměnné	108
5.4 Závěry	116
Kapitola 6. Mezinárodní klasifikace vzdělání a problémy při aplikaci	
<i>Petr Soukup</i>	118
6.1 Úvodem aneb o důležitosti vzdělání (obecně, zejména pak v sociologii)	118
6.2 Problémy s měřením vzdělání respektive problémy se vzdělávacími systémy	119
6.3 Stručná historie klasifikace ISCED a její současná podoba a aplikace na Českou republiku	120
6.4 Použití klasifikace ISCED 97 ve velkých mezinárodních výzkumech a možná úskalí	124
6.5 Výhrady k ISCED a návrhy na změny, reálně uvažované změny	128
6.6 CASMIN jako alternativa k ISCED?	131
6.7 Česká klasifikace vzdělání KKOV	134
6.8 Další možnosti využití vzdělání v analýze dat a doporučení pro praxi	134
Příloha ke kapitole 6	137
Kapitola 7. Měření sociálního statusu a sociálních tříd na základě povolání	
<i>Jiří Šafr a Dalibor Holý</i>	140
7.1 Teoretická východiska měření postavení ve stratifikaci	141
7.2 Klasifikace zaměstnání ISCO: česká varianta a novinky ve verzi ISCO-08	143
7.3 Škály socio-ekonomického statusu a prestiže	148
7.4 Třídní klasifikace	154
7.5 Přehled dalších konceptů měření statusu a sociálních tříd	171

7.6	Závěrem – doporučení pro využití indikátorů k měření stratifikačního postavení	176
	Příloha ke kapitole 7	179

ČÁST DRUHÁ

ZDROJE DAT PRO SOCIÁLNĚVĚDNÍ VÝZKUM 181

Kapitola 8. **Mezinárodní sociálněvědní komparativní výzkum a Česká republika** *Jindřich Krejčí a Johana Chylíková* 183

8.1	Metoda mezinárodní komparace a otevřený přístup k datům	184
8.2	Přehled dostupných databází	186
8.3	Budoucnost datových služeb pro mezinárodní komparaci	203
8.4	Shrnutí	204

Kapitola 9. **Datová základna české sociologie**

Tomáš Čížek 206

9.1	Historický exkurz	206
9.2	Producenti sociologického výzkumu v České republice	208
9.3	Přehled datových zdrojů	212

Kapitola 10. **Data z výzkumů volebního chování v České republice**

Pat Lyons 225

10.1	Volební výzkumy před rokem 1990	226
10.2	Volby do Federálního shromáždění a Poslanecké sněmovny (1990–2010)	229
10.3	Volby do Senátu (1996–2010)	231
10.4	Volby do Evropského parlamentu (2004–2009)	232
10.5	Volby do krajských zastupitelstev a komunální volby (2000–2010)	233
10.6	Data získaná z exit-pollových výzkumů (1990–2010)	235
10.7	Data získaná z panelových šetření politických témat	239
10.8	Šetření politických postojů v období mezi volbami	240
10.9	Závěr	242

Kapitola 11. **Data získaná z komparativních politologických šetření**

Pat Lyons 244

11.1	Eurobarometer	246
11.2	Výzkumy New Democracy Barometer a New Europe Barometer (NDB/NEB)	249
11.3	ISSP: Modul Občanství, Role vlády a Národní identita	250

11.4	Evropský výzkum hodnot (EVS) a Světový výzkum hodnot WVS	255
11.5	Projekt Komparativních studií volebních systémů (Comparative Study of Electoral Systems – CSES)	256
11.6	Evropská volební studie (European Election Study – EES)	257
11.7	Mezinárodní výzkumný program European Social Survey (ESS)	257
11.8	Civic Education Study (CIVED) a International Civic and Citizenship Education Study (ICCS)	259
11.9	Další srovnávací politologické výzkumy	260
11.10	Závěr	266

Kapitola 12. **Šetření ČSÚ a statistiky trhu práce**

	<i>Martina Mysíková</i>	268
12.1	Mzdy a Informační systém o průměrném výdělku	270
12.2	Výběrové šetření pracovních sil	273
12.3	Životní podmínky	276
12.4	Statistika rodinných účtů	280
12.5	Shrnutí: využití a dostupnost mikrodat	283

Kapitola 13. **Přehled výzkumů o rodině**

	<i>Dana Hamplová</i>	286
13.1	Výzkumy rodiny a oficiální statistiky	287
13.2	Vybraná témata sociologie rodiny a demografie a kde k nim najít informace	296

Kapitola 14. **Mezinárodní výzkumy v oblasti vzdělávání**

	<i>Petr Soukup</i>	302
14.1	Přehled základních studií v oblasti vzdělávání	303
14.2	Metodologické postupy používané při realizaci mezinárodních studií v oblasti vzdělávání	318
14.3	Závěrem k mezinárodním studiím v oblasti vzdělávání	323

Kapitola 15. **Statistiky a výzkumy imigrantů aneb jak srovnávat nesrovnatelné**

	<i>Yana Leontiyeva a Daniel Chytil</i>	325
15.1	Kdo jsou imigranti?	325
15.2	Zdroje dat o imigrantech v ČR	327
15.3	Dostupnost a srovnatelnost oficiálních imigračních statistik v ČR	334
15.4	Výběrová šetření imigrantů a cizinců	340
15.5	Doporučení pro uživatele imigračních statistik a výzkumů	351

**Kapitola 16. Výzkumy věnující se podobám religiozity
v České republice po roce 1989**

<i>Jan Váně</i>	354
16.1 Česká sociologie náboženství po roce 1989	355
16.2 Empirické sociologické výzkumy v ČR po roce 1989	356
16.3 Zhodnocení	375

Kapitola 17. Výzkum kriminality

<i>Zuzana Podaná</i>	377
17.1 Problematika vymezení kriminality	378
17.2 Základní přístupy ke zjišťování kriminality	378
17.3 Zdroje dat o kriminalitě v ČR	387
17.4 Aktuální trendy v kriminologickém výzkumu	394

Literatura	398
-------------------	-----

Summary	442
----------------	-----

Seznam použitých zkratk	449
--------------------------------	-----

O autorech	459
-------------------	-----

Věcný rejstřík	463
-----------------------	-----